

BAKÓ JÓZSEF

1896. augusztus 26-án született Nemescsón, az akkori Vas vármegyében Bakó József. Édesapja Bakó József gazdasági cseléd, édesanyja Kiss Erzsébet szülésznő. Gyermekkori korcsolyabalesetének következtében évekig tartó, orvosilag félrekezelt csípőízületi gyulladásban szenvedett. Egyik lábára örökre sánta maradt.

A lassú felemelkedés útját járta végig: zsellércsalád fiából lett cipész, kórházi szolga, majd falusi tanító. Kőszegen cipésmesterséget tanult 1911 és 1914 között, Budapesten polgári iskolát végzett, majd 1930-ban Sopronban korengedménnyel tanítói oklevelet szerzett. Több cipész is alkalmazta, segédek tanították, majd Zalaegerszegen helyezkedett el rövid ideig szakegyleti könyvtárosként. Felemelkedése folytonos önművelést követelt: autodidakta szenvedéllyel képezte magát, nyaranta pedig bebarangolta fél Európát Milánótól Konstantinápolyig. Hatással volt Sopron környéke, de ő is hatott az itteni irodalmi életre. Megelőzte ezzel a másik őstehetséget, Joós Sándort, aki szintén a Nyugat-Dunántúl szülője volt. Első verseit suszterműhelye keresetiadó-könyvébe írta. Később Várady Imre és Ősz Iván támogatásával a Szombathelyi Kultúregyesület adta ki első verseskötetét. Költői estet szerveztek számára, mellyel nagy sikert aratott. Első verseit (Árva kalászkok, 1927; Földem! 1930) a Frankenburg Irodalmi Kör adta ki. A Kie ez a lélek? (1933) c. kötete a zsellérek és kisparasztok életéről ad személyes tapasztalatokon alapuló realista ábrázolást. Megismerkedett Babits Mihállyal, aki segítette verseinek a Nyugatban történő megjelentetését. Versekkal búcsúzott Soprontól, Hínár című önéletrajzi regényében Sopron Kővárként szerepel. 1933-tól tevékenyen bekapcsolódott a népi mozgalomba, 1935-től a Kelet Népe belső köréhez tartozott. 1943-ban részt vett a szárszói konferencián, ahol Sinka István és Szabédi László verseiből olvasott fel az esti irodalmi rendezvényeken. 1945 után elsősorban a falu megváltozott életét mutatta be. Később az MTA könyvtárosa lett, majd 1953-tól nyugdíjazásáig az Országgyűlési Könyvtár tájékoztatási osztályát vezette. Bakó József 1962. április 7-én Budapesten hunyt el. Emlékét szülőfalujában márványtábla, fából készült portré őrzi, Szombathelyen, az Oladi-lakótelepen

utcát neveztek el róla 1987-ben. Sopronban a Móricz Zsigmond 8-as szám alatt emléktábla hirdeti emlékét, melyet 1984-ben Pósfai János avatott fel. Életében 11 kötete jelent meg, többségében költemények. Önéletrajzi regényét már halála után adták ki, Feljebb a kaptafánál címmel.

Irodalom:

Sarkady Sándor (szerk.): Aranykönyv 2002. Sopron: Quint Reklámügynökség, 2001. p. 136.

Internet:

Takáts Gyula: Paraszti tehetségek. In: A magyar irodalom története 1919-től napjainkig. Hozzáférés módja: <http://mek.oszk.hu/02200/02228/html/06/313.html> Letöltés ideje: 2017. 02. 08.

Névpont weboldala: Bakó József. Hozzáférés módja: <http://nevpont.hu/view/662> Letöltés ideje: 2017. 02. 08.